

የሰ/መ/ቁጥር 22930

ሚያዝያ 30 ቀን 2000 ዓ.ም

ዳኞች፦ ዓብዱልቃድር መሐመድ

መስፍን ዕቁበዮናስ

ሂሩት መሰሠ

መድሕን ኪሮስ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፦ ወ/ሮ ታድሬ አባተ

ተጠሪ፦ ወ/ሮ ዓለም ገ/የሱስ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍርድ

ይህ መዝገብ በአፈ.ፃፀም ላይ የተነሣን ክርክር የተመለከተ ሲሆን የአፈ.ፃፀም ክሱ የተመሠረተው በአ/ብ/ክ/መ የሠሚን ጎንደር ከፍተኛ ፍ/ቤት በአሁን ተጠሪ ነበር። የአሁን ተጠሪ ክህፍቱን ያቀረቡት አሁን በክርክሩ ውስጥ በሌሎች በአሁን አመልካች የቀድሞ ባለቤት በነበሩት በመሪይታ መዘምር ዕፁብ ላይ ነው። የአፈ.ፃፀም ክሱም ይዘት ተከሣሾ መሪይታ መዘምር ዕፁብ በተጠሪዋ ላይ ላደረሱት የአካል ጉዳት የሞራል ካሳ 1000 ብር የተወሰነልኝ በመሆኑ ተከሣሾ ይህን ውሳኔ በፍርድ ተገደው ይፈጽሙ የሚል ነው። የሠሚን ጎንደር ዞን ክ/ፍ/ቤትም የአፈ.ፃፀም ተከሣሽ ንብረት ነው በተባለው ቤት ላይ አፈ.ፃፀሙ እንዲቀጥል ትዕዛዝ የሠጠ ሲሆን በዚህ ወቅት አመልካች ተቃዋሚ ሆነው በመቅረብ ይህንን ቤት ከባለቤቱ ከመሪይታ መዘምር ዕፁብ ጋር በፍቺ ተለያይተን በንብረት ክፍፍሉ ወቅት የእኔ ድርሻ የሆነ በመሆኑ ለአፈ.ፃፀም ሊውል አይገባም ሲሉ ተከራክረዋል።

የሠሚን ጎንደር ዞን ክ/ፍ/ቤትም ታህሳስ 12/98 ዓ.ም. በሠጠው ትዕዛዝ “ጣልቃ ገብና የአፈ.ፃፀም ተከሣሽ በመጋቢት 18/95 ዓ.ም ጋብቻቸውን አፍርሰዋል፤ ይሁን እንጂ ውሳኔው የተወሰነው በሠኔ 25/96 ዓ.ም ነው።

በዚህ መሠረት እዳው እንደ ጋራ እዳ ስለሚገመት አፈ.ፃፀሙ ጣልቃ ገብ ንብረቱ ነው በምትለው ቤት ይቀጥል” ብሏል። በዚህ ትዕዛዝ ላይ ይግባኝ የቀረበበት የአ/ብ/ክ/መ ጠቅላይ ፍ/ቤትም ይግባኝን ሳይቀበለው ቀርቷል።

የሠበር አቤቱታውም የቀረበው የሠሚን ጎንደር ዞ/ክ/ፍ/ቤት አፈ.ፃፀሙ በቤቱ ላይ ይቀጥል ሲል የሠጠው ትዕዛዝም ሆነ የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት ይህን ትዕዛዝ ማጽናቱ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ነው በሚል ነው። አመልካች ጥር 29/98 ዓ.ም ጽፈው ያቀረቡት የሠበር አቤቱታ ይዘት ሲጠቃለል፤ ከውሳኔ በፊትም ይሁን በኋላ ስንለያይ በፍ/ቤት የፍቺ ውል ቀርቦ ንብረታችንን ተካፍለን ካደርን በኋላ ይህ በግሉ የተወሰነበት እዳ በግሉ ተካፍሎ ባደረው ንብረት ላይ ውሳኔ መስጠት እየተቻለ በግል በእኔ ንብረት ላይ ትዕዛዝ መስጠቱ አላግባብ ነው የሚል ነው። ይህ የሠበር ችሎትም የአመልካችን አቤቱታ ተመልክቶ፤ ብር 1000 እንዲከፍል የተፈረደበት ባልየው ሌላ የግል ንብረት ወይም በክፍፍል ያገኘው ንብረት አለ እየተባለ ሚስት በክፍፍል በደረሰበት ወይም በግል ንብረቷ ላይ ዕዳው መፈፀም አለበት በሚል የተወሰነው በህጉ አግባብ መሆን አለመሆኑን ለማጣራት መዝገቡን ለሠበር ሊቀርብ ይገባል ሲል በየካቲት 24/98 ዓ.ም ትዕዛዝ ሠጥቷል። ነገር ግን ተጠሪ መልሳቸውን በጽሁፍ ይዘው ያልቀረቡ ከመሆኑ ባሻገር የግራ ቀኝን ክርክር ለመስማት በተቀጠረበት ቀን ባለመቅረባቸው ክርክር ለማቅረብ እንዳልፈለጉ በመቁጠር አቤቱታው እንደሚከተለው ተመርምሯል።

በዚህ መዝገብ በቀረበው ጉዳይ አመልካች ከባለቤታቸው ጋር ፍቺ የፈፀሙት በመጋቢት ወር 1995 ዓ.ም ለመሆኑ በሠበር ማመልከቻቸው እና ለችሎቱም በቃል ከማስረዳታቸው ባሻገር የሠሚን ጎንደር ዞን ክ/ፍ/ቤትም አረጋግጦ የመዘገበው ስለመሆኑ ከመዝገቡ ለመረዳት ተችሏል። በሌላ በኩል ደግሞ የአመልካቿ ባለቤት በሠው ላይ የአካል ጉዳት በማድረሳቸው የሞራል ካሳ ብር 1000 እንዲከፍሉ የተወሰነባቸው ሠኔ 25/1996 ዓ.ም ለመሆኑ መዝገቡ ያመለክታል። ከዚህ አንጻር ተጠሪዋ በሥር ፍ/ቤቶች ክደው